

SPELANLÄGGNING för 3 miljoner kr – är den lönsam?

Anläggningen som avses i rubriken är den som stod klar att tas i bruk vid basbefälsskolan i Halmstad i mitten av mars. Det rör sig alltså om en utbildningsanläggning, en basspelsal, och därmed borde – med en lätt generalisering – frågan kunna besvaras jakande, eftersom utbildning vanligtvis är en mycket god investering.

Om man dessutom ser till målet och möjligheterna med anläggningen inser de flesta att många utbildningskronor kan sparas. Målet är nämligen att man i anläggningen på ett realistiskt sätt ska kunna genomföra taktiska spel avseende bas- och underhållstjänstens ledning och samordning på regional nivå samt bastjänstens ledning vid en flygbas.

Möjligheter ska därigenom skapas för att öva befälspersonalen i att under simulerade krigsförhållanden göra bedömningar, fatta beslut och vidta åtgärder. Anläggningen ska möjliggöra övningar (spel) inom främst tjänstegrenarna kommandocentraltjänst, flygstationstjänst, stabstjänst, flygbasförsvaret och skyddstjänst.

Gammal tanke – ny realitet

Tanken på en anläggning för övning i bas- och underhållstjänst är inte ny. På Barkarby fanns en föregångare till dagens anläggning. Den var emellertid enklare och hade små möjligheter att skapa en verklighetstrogen övningsmiljö.

I samband med nedläggningen av F 8 fattades beslut att anläggningen skulle flyttas till den vid flygvapnets Halmstadsskolor planerade basbefälsskolan (BBS).

År 1970 gjordes en utredning i avsikt att klarlägga kostnaderna för en ny övningsanläggning. Först 1974 kunde emellertid CFV fastställa planerna för en sådan och detta efter ett omfattande specifikationsarbete inom en projektgrupp bestående av representanter från FMV-F:L, FS/Sign, F 14 och TELUB.

Åskådarrum

Det är svårt att med några ord och bilder beskriva en anläggning av detta slag. Ett besök vid skolan ger bättre rättvisa åt densamma och tillfredsställelse åt den nyfikne. Denna beskrivning kan förhoppningsvis ge en uppfattning

om hur anläggningen kan utnyttjas inom utbildningsverksamheten.

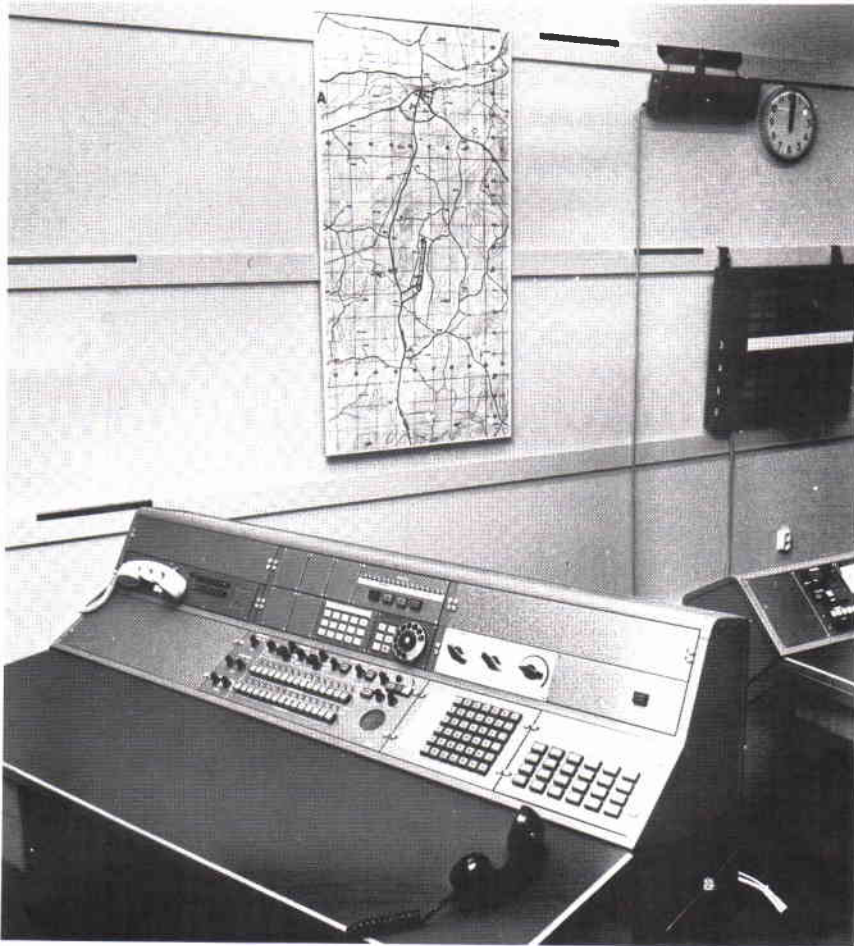
De elever som varit i en verklig kommandocentral (KC) innan de kommer till anläggningen känner genast igen sig. Jag vågar påstå att man här lyckats skapa en nästan autentisk miljö vad avser såväl lokaldisposition som sambands-, manöver och presentationssystem.

De enda undantagen är nog den heläckande mattan samt glasväggen mot det angränsande åskådarrummet, varifrån övningsverksamheten både syns och hörs.

Kontrollrum

Från ett kontrollrum övervakar och leder spelledaren skeendet. Till sin hjälp har han elva givarplatser, varav en tlf-plats. De bemannas med hänsyn till det aktuella spelets omfattning. Spelledaren och givarna representerar över-, sido- och underordnade chefer, förband, och befattningshavare inom och utom basen.

Det finns många möjligheter för spelledningen att såväl påverka händelseförloppet som att följa upp det. All trafik på radio och telefoni kan avlysnas



Vid spelledarens bord finns många tekniska finesser för att göra livet "surt" för spelets deltagare.

och spelas in på bandspelare. Genom sina manöverutrustningar kan spelledaren arrangera telestörningar, styra ut meteorologiska värden till KC och tlf, arrangera olika fel i KC, föra upp markeringar på lägestabläer, påverka spelklockan samt sända lufor till alla lokaler. Vidare kan bäringsangivelser till pejlindikatorn i KC avges. Från KC och tlf kan flygplatsbelysning, utrullningshinder, trafikljus och andra navigerings- och landningshjälpmedel manövreras.

För grundläggande utbildning i terminologi finns en utrustning med vars hjälp en lärare samtidigt kan träna upp till fem elever. Förutom KC finns 10 mindre grupperum avsedda för alternativa funktioner såsom basbatchef, MAL, (markförsvarsledare) kompani-, pluton- och troppchefer. Dessutom finns två basspelsalar, en stridssal och en sjukvårds-/skyddstjänstsal. Behovet av samband mellan lokalerna har tillgodosetts genom ett omfattande telefonsystem och en för anläggningen speciellt framtagen radiosimulator.

Flexibelt

Med hänsyn till behovet av att kunna genomföra många olika slags spel med i princip samma materiella resurser har höga krav ställts på ett flexibelt utnytt-

jande av såväl lokaler som utrustningar. Därför finns möjligheter till alternativa anslutningar av manöverbord, basradio och telefonapparater. Vid tex skyddsspel kan fyra av givarborden flyttas från kontrollrummet till skyddstjänstsalen. Sambandsnätet har byggts upp på ett sätt som medger stor flexibilitet.

Sambandsplanerna för de olika spelen har förprogrammerats i ett korskopplingsfält vars frontplatta är utbytbar. När man skiftar spel tar man alltså bara bort den frontplatta som sitter i och "jackar in" en annan.

Elektronik för miljoner

Anläggningens lönsamhet är något som berör de utbildningsansvariga. Kostnaden, ställd i relation till vad man fått för pengarna, är emellertid något som är mer intressant för bland andra FMV-F projektledare Bertil Sebring.

TELUB har i egenskap av leverantör avverkat omkring 18 000 arbetstimmar på projektering, konstruktion, installation, driftsättning, dokumentation och utbildning. Televerket har som sidoleverantör levererat telefonutrustningar till anläggningen för omkring en halv miljon kronor.

En sådan här spelanläggning som byggts i ett enda exemplar och med en

omfattning som den vid basbefälsskolan i Halmstad har ställt vissa krav på projektledning och leverantörer. Vår förhoppning är att den framdeles ska fylla funktionen som ett modernt och effektivt utbildningshjälpmedel. Vi som arbetat med den tror att vi lyckats. Hur det verkligen förhåller sig får de lärare och elever som ska utnyttja anläggningen uttala sig om senare.

Göran Ramfors, TELUB